Ч. 223. Четвер 4 (17) жовтня 1901. Рік XI.

Виходить у Львові що дня (крім неділь і гр. кат. сьвят) о 5-ій годині по полудни.

Редакция і Адміністрация: улиця Чарнецкого ч. 12.

Письма приймають ся лиш франковані.

Рукописи звертають ся лиш на окреме жаданє і за зложенєм оплати почтовоі.

Рекламациі незапечатані вільні від оплати почтовоі.

НАРОДНА ЧАСОПИСЬ

Додаток до „Ґазети Львівскоі“.

Передплата у Львові в агенциі дневників пасаж Гавсмана ч. 9 і в ц. к. Старостствах на провінциі:
на цілий рік К. 4·80
на пів року „ 2·40
на чверть року „ 1·20
місячно . . „ —·40
Поодиноке число 2 с.

З почтовою пересилкою:
на цілий рік К. 10·80
на пів року „ 5·40
на чверть року „ 2·70
місячно . . „ —·90
Поодиноке число 6 с.

Вісти політичні.

(До ситуациі. — Словаки в угорскім соймі. — З полудневоі Африки.)

Ситуация парляментарна заповідає ся, як уже від кількох літ, дуже неспокійною. Інтерпеляцийі наглячих внесень що нєміра. — В Жатці перепerли Всенімці до сойму свого кандидата Шалька, та виборча комісия уневажнила той вибір, бо показало ся, що кандидат, не належачи до ніякоі з громад в Чехіі, не набув там пасивного права вибору. З того поводу намірають Всенімці устроіти велику бучу в раді державній. Внесли они протест до намістництва против ореченя комісиі виборчоі і не будуть дожидати аж сойм збере ся, а грозять вже на першім засіданю ради державноі урядити таку бучу, якоі там ще не видано. — Не лише Всенімці, але й другі німецкі сторонництва заповідають наглячі внесеня в справі напливу до Австриі монаших орденів, що вийшли сими днями із Франциі. — Перше засіданє ради державноі мало би бути коротке, бо всі сторонництва раді мати вільний час, щоби нарадитись між собою і одні з другими. Першого дня також президент Фетер спросить провідників всіх клюбів на нараду, щоби установити дневний порядок. — В справі обсади віцепрезидентур ведуть ся переговори межи правительством а сторонництвами. Німці жадають, щоби місце Прадого знов було заміщене Німцем, а Чехи, щоби місце І-ого віцепрезидента заняв теперішний ІІ-гий віцепрезидент Зачек, а на місце послідного вибрати Поляка, бо Поляки, яко чисельно найсильнійше сторонництво, мають в першім ряді право до того.

Один з нововибраних словацких послів др. Франц Весоловский, адвокат, котрий уважає ся тепер головою 5 славяньских послів в угорскім соймі, мав розмову з дописувателем будапештеньскої часописи Magyar Hirlap і в тій розмові мав так висказатись: Я пересьвідчений, що вибраний Серб буде держати з нами, а може також Саси (з Семигорода) і в словацких округах вибрані члени людовоі і лібералної партиі. Нашою головною засадою є: переведенє закона о народностях. Коли-би Саси з нами подержали, числила би наша ґрупа 15 членів. Чи ми зближимо ся більше до партиі независимости, чи до людовоі, покаже ся з того, котра для нас прихильнійшою окаже ся. А що наші жаданя оправдані, то ясне, бо Угорщина є краєм замешкалим ріжними народностями. Будемо домагати ся ревізиі церковно-політичних законів, щоби не змушувано всіх до шлюбів цивільних, та зміни закона о безконфесийности, яка у нас в Словаччині, на щастє, ще не проявилась. Партиі людовій ми в многих взглядах стоімо ще найблизше. Не знаємо ніякоі антипатиі супротив других язиків. Узнаємо потребу, щоби мадярский язик був язиком центрального правительства і сойму, як се теперішний закон установив, але гадаємо, що в адміністрациі, судівництві, шкільництві і в суспільних зносинах випадало би признати права словацкому языкови в округах, де живуть Словаки збитою масою. Мадяризация нічого не поможе. Видано сотки тисячів на мадяризацию, а тут 300—400.000 Словаків вивандрувало до Америки! — Говорить ся часто о язиці державнім. Є то назва невірна. В Австриі принято натомість розговірний язик, бо там всі язики рівноуправнено. Але коли тут признаний язик мадярский і навіть послом не може бути той, хто би того язика не знав, то нам і на гадку не приходить против того узаконеня опонувати. Коли-б не дала ся на тепер перевести ревізия церковно-політичних законів, то словацкі посли обмежать всі своі змаганя до переведеня закона о народностях, щоби ім помогти в іх духовім і материяльнім розвитку.

Ґенерал Буллер має обняти команду над першим із шістьох корпусів, які тепер творять ся в полудневій Африці. Однако в Льондоні загал завзято против того протестує, пригадуючи, що той ґенерал в часі обсади Ледісміта Бурами, дораджував анґлійскому командантови тамошноі залоги ґен. Ґвайтови, піддати ся ворогам. З тоі причини часописи кидають ся нині на Буллєра, підозріваючи єго майже о зраду. Очевидно що ціла та ненависть до Буллера єсть лиш одним з доказів великого здєнервованя до якого дійшла анґлійска суспільність, утомлена довгим, а безуспішним вижиданєм закінченя війни. — Другі роковини війни не дуже весело обходили Бури. Анґлійці покарали смертию команданта Льотерра, а Шеперса, котрий від довшого часу був вже так хорий, що ледве міг возом за своім відділом іхати, взяв Френч до неволі. Обі ті пригоди не будуть мати впливу на хід війни, але все таки они знеохочуючі для Бурів.

---

14)

СІЛЬСКІ ПАВУКИ.

(З польского — Клим. Юноши.)

(Дальше.)

Пані Ґертруда вийшла до молодого чоловіка. Представивсь ій і заявив, що називає ся Завадский Станислав, що єсть від року лісничим в Майдані, де мешкає з материю, і що саме з головного заряду дібр наспіло повідомленє, щоби посесорови з Березівки видати дерево на будову новоі стодоли.

— Я гадав, — сказав, — що пану Борецкому зависить на часі, тому приїхав, аби єму сказати, що єсть асиґнация, і що може приіхати коли схоче і вибрати дерево. Маємо кількадесять штук зрубаних в зимі, і зараз можна іх обтісувати і забирати з ліса.

Пані Ґертруда була очарована вічливостию молодого чоловіка для брата, хоч правду сказавши, була то вічливість фальшива. Не для пана Яцка він приіхав, але для Софіі, котру бачив кілька разів з далека і котра єму незвичайно подобала ся.

— Дякую вам сердечно, — сказала, — прошу близше, спічніть трохи. Брат в поли. Верне за чверть години на обід, а маю надію, що не погордите нашим хлібом, солию.

Пан Станислав, щасливий з запрошеня, поклонив ся з поважанєм перед тіткою Ґертрудою, що зараз веліла єго коника взяти до стайні.

Зачали ся розпитуваня.

— То ви мешкаєте на Майдані?

— Так, пані добродійко.

— Я колись тамтуди переіздила; то в лісі, в самій середині ліса. Не навкучилось вам в такій самоті?

— Ні, пані. Я цілий день в лісі, а часто і в ночи треба виходити, пильнувати, чи не крадуть дерева. Мати моя спершу бояла ся, але тепер вже привикла.

— Ій справді мусить бути прикро, коли вас дома нема.

— Привикла. А до того Майдан не така пустиня, як би видавало ся, людий не хибує. Мати має дві служниці, єсть хлопець до коний пастушок до коров, двох побережників мешкає побіч лісничівки. Впрочім моя мати все занята, все уміє собі найти роботу. Від рана до вечера бігає і заєдно жалує ся, що не має часу.

— І правду каже, пане Женщина, що хоче працювати як треба і всьо зробити, що до неі належить, не має ніколи забогато часу. Чи ви давно в тих сторонах?

— Від року.

— А перше?

— Мати мешкала в Варшаві, а я по окінченю ґімназиі практикував в лісництві.

— То ви з Варшави родом?

— Ні, — відповів зітхаючи, — родом ми з села. Отець мав свій фільварок по тамтій стороні Висли, але не щастилось єму, слабував довго, вкінци умер. Мати не могла сама вести господарства, я ще був дуже малий, то треба було продати, аби урятувати останки на житє. Так радили добрі люди, і так зробило ся. З невеличким маєтком приіхали ми до Варшави, мати держала учеників, а я ходив до школи. Пізнійше був я три роки на практиці в лісництві, а тепер одержавши посаду в добрах ґрафских, взяв я матір до себе, і ми знов разом. Нераз каже мати, що хоч спершу трохи бояла ся, то тепер дякує Богу, що єсть на Майдані, і повідає, що волить мешкати в лісі, віж в Варшаві.

— Сьвята правда, я так само гадаю. Варшава, то правдиве пекло. Я не годна зрозуміти, як люди можуть видержати серед такого гуркоту і вереску. Гуркіт, глота, крик, — а дайте мені спокій! А щож ви гадаєте о великім місті?

— Я привик; шість літ ходив там до шкіл, знаю всі улички і закутки.

— І певне тужите за любою Варшавою?

— Ні, прошу пані, мені тут добре, маю заняте, що єго люблю, і спокійний кусок хліба.

— Що то, то не дуже, — сказала панна Ґертруда, — ті нічні виправи на злодіів не суть цілком приємні.

— До всього можна привикнути.

Небавом надійшов Борецкий, і повитав молодого хлопця дуже вічливо.

— Велику ви мені прислугу зробили, — сказав, — бо я був неспокійний, що заряд так довго зволікає з відповідию, а будинок мені конечно потрібний; в поли досить збіжа, а нема де складати. Я вже згодив майстрів і робітників, кожда хвиля мені дорога.

— В такім случаю запрошую пана добродія на завтра на цілий день до Майдану; виберете дерево і змірнмо кілька обіймає.

Новинки.

Львів дня 16 го жовтня 1901.

— У п. Маршалка краєвого гр. Андрія Потоцкого з'явили ся вчера представителі Ради шкільної краєвої, аби зложити єму желаня і урядово представити ся. — Нинї перед полуднем зложив урядову візиту п. Маршалкови Є. Е. ц. Намістник гр. Лев Пінїньский і представив єму збір радників Намістництва.

Інспекция промислових шкіл. П. Мінїстер просьвіти на внесенє краєвої ради шкільної поручив професорови львівскої реальної школи Ант. Стефановичеви від дня 1-го с. м. провізорично інспекцию промислових шкіл доповняючих в Галичинї, уділяючи єму рівночасно відпустку яко професорови.

— Ц. к. Дирекция почт і телєґрафів у Львові оповіщує: Після донесеня бюра межинародного звязку почтового, не вільно почтою листовою висилати до Росиї друкі в заграничних, споряджених будьто в цїлости, будьто частию в язицї польскім.

— Друга реальна школа у Львові. Після донесеня львівских часописий, мають в слїдуючім шкільнім роцї перемінити філїю львівскої реальної школи на самостійну, другу реальну школу у Львові.

— Фонд вдів і сиріт по сьвященниках станиславівскої епархії виносив з кінцем сего півроку 257.789 К. 86 с. З того припадало на фонд корінний 248.157 К 65 с., а на розпорядимий 9632 К 21 с. На довжних скриптах єсть 80.100 корон, решта в цїнних паперах, на щадничих книжочках і в готівцї.

— Загальні збори членів бурси ім. сьв. Онуфрія в Ярославі відбудуть ся дня 21-го жовтня с. р. о 5-ій годинї пополудни в канцелярії гр.-кат. приходства з слїдуючим дневним порядком: 1) Відчитанє протоколу послїдних загальних зборів. 2) Справозданє видїлу: а) секретаря, б) касиєра, в) господаря. 3. Справозданє комісиї контрольної. 4) Абсолюторія уступаючому Видїлови, вибір нового видїлу і контрольної комісиї. 5) Справа купна, евентуально будови нової хати для бурси. 9) Внесеня і інтерпеляциї.

— Подорож „за фрахтом“. Начальник зелїзничої стациї в Бориславі одержав недавно лист з Коломиї отсего змісту: „Прошу ласкаво повідомити, чи можу свою сестру, 14-літну дївчину, спровадити до Коломиї за послїплатою яко „фрахт“, бо не знаю, кілько маю її післати на дорогу. На стациї в Коломиї я би єї дождала і викупила за цїлу цїну“. — З сеї пригоди начальник вивязав ся дуже чемно, бо не вислав дївчини „за фрахтом“, але написав до єї сестри, аби на єго руки прислала потрібні гроші, і так стало ся.

— З нараженєм власного житя. З Рави доносять: Перед кількома днями вибухнув в присїлку Дахи ad Лавриків в ночи пожар, котрого жертвою впали два обійстя селяньскі Марка і Павла Салів, вартости звиж 2000 К. При тім огни надзвичайно чинний брав удїл в ратованю тамошний селянин Луць Віхот, котрий з нараженєм власного житя уратував житє пятером дїтям селянина Марка Сали. Віхот однакож при тім сам так тяжко попарив ся на цїлім тїлї, що єсть слаба надія удержати єго при житю.

— Живцем спалена дитина. З Рочнич доносять: Дня 5-го с. м. вибухнув в селї Оцека, тутешного повіта, у господаря Казимира Кіпрака огонь, котрого жертвою крім будинків мешкальних, господарских і цїлого добутку став також 9-лїтний пастух Франц Кендзьор. Трупа нещасного хлопця найдено на другий день спаленого зовсїм на вуголь.

— З нужди. В Лопушанцї відобрав собі онегди житє через повішенє зарібник Сенько Бандура. Причиною того самоубийства був брак средств до житя.

— Утопив ся онегди в рїцї пливучій через громаду Корчмін, повіта равского, син тамошних господарів, Микола Вітик.

— Смертельний случай. Дня 9-го с. м. около години 3-ої рано надибано на дорозї коло Пробужної перевернений віз, наладований гягаром, з під котрого витягнено труп Авраама Ґертнера, фірмана з Товстого, пов. гусятиньского.

— Движима азбука, — або прилад до образового представленя початкової науки читаня і писаня. Видав п. Григорий Блїй, емеритований управитель 6-кл. народ. школи у Львові. Комплет обнимає 76 букв, писаних на картонї, враз із нуделком до переховання і відповідною інструкциєю та з прикладом до уставленя букв. Цїна знижена виносить 8 корон; для книгарень 20% рабату. Замовляти можна в канцелярії Товариства „Просьвіта“ і в книгарни Ставропигійскиій (улиця Руска. ч. 3) у Львові. „Движима азбука“ повинна находитись безусловно в кождій народній школї.

— З ґімнаст. товариства „Сокіл“ у Львові пишуть нам: Ферії в „Соколї“ скінчили ся. Вправи членів розпочинають ся дня 1-го жовтня в днях як давнїйше, т. є. ві вторник, четвер і суботу від 7—8 год. вечером. Наука боробництва відбуває ся в тих самих днях, що вправи, від год. ½7—7. О год. 8-ій відбувають ся вправи довільні. Вправи учеників розпочали ся вже дня 15-го вересня, записувати ся ще можна до дня 15-го жовтня. Вписи так членів як і учеників відбувають ся щоденно від години 7—8 вечером в „Соколї“ ул. Підвале ч. 7.

— Нещаслива пригода. В Ганусівцях, коло Станїславова, привалила кошниця з кукурузою 19-лїтного Петра Ластовецкого, сина Костя, котрий в наслїдок того помер. Здаєсь, що причиною нещастя була власна неосторожність.

— В погони за злодієм. Відень був оногди видовищем незвичайної погонї. Улицями міста, куди лиш дало ся, гнав попереду один фіякер, на котрім крім візника не було нікого. а за тим гнав так само скоро ще другий фіякер, на котрім сидїв міский полїциян. Фіякер з заду хотїв очевидно здогонити того, що на переді, і так гнали оба чвалом. Люди ставали на улицях і дивили ся, не знаючи, що має значити та погоня; а то річ така була: Фіякерский візник, якийсь Біндер, вкрав був на передмістю Йозефштадт другому фіякрови Вельтльови дві дерги, вартости 52 К. і хотїв з ними втечи. Але Вельтль якось спостеріг ся борзо і пустив ся за Біндером в погоню. Біндер пігнав аж на другий, противний конець міста на Бриґітенав, а Вельтль за ним. Звідси переїхали на третє передмістє, а на конець до Пратеру. Тут кинув Біндер дерги з козла, навернув кіньми і зачав втїкати назад до міста; обїхав ще одно передмістє, аж наконець удало ся єго таки зловити. Біндер ще й тогди боронив ся та скалїчив полїцияна в руку.

— Доньки убийницями батька. Страшна ся подія стала ся в Торре Нельзона в Італії. Недавно тому маючи колись господар Доме-

---

Подано обід, з'явили ся панянки. Софія була дуже засоромлена, а кілько разів молодий чоловік поглянув на єї руки, на котрих впрочім вже нї слїду вишень не було, спускала очи і червонїла.

Однако якось то перейшло і перший початок був зроблений. В годину по обідї Станислав відїхав, а при пращаню тїтка Ґертруда просила єго, аби не забував о Березівцї.

На другий день вечером, коли пан Яцко невернув з Майдану, сестра відбула з ним коротку „конференцию“, а радше хотїла єго розвідати.

Пан Яцко усьміхнув ся.

— Виджу — сказав — що панї сестра буває часом цїкава.

— Як женщина, пане брате. а що питаю ся в тім нема нїчого злого.

— А хтож би о тім гадав, я лиш бачу, що хлопець пани сестрі подобав ся.

— На всьо час приходить, брате, а як беремо на себе обовязки, то очевидно повинні ми їх совістно виповнювати.

— Не розумію, до чого ти ведеш, панї сестро.

— Дивно пан брат недогадливий. Доки твої дївчата були малі, доглядала я господарства, курий, гусий, щоби зібрати гроші на виправи; тепер дївчата підросли, отже мушу глядїти на хлопців, аби їм найти мужів. Хоч я сама стара панна і на ту свою долю не жалую ся, але Софії і Ядвини желаю, аби повіддавали ся.

— А то чому так?

— Бо желаю їм лїпше як собі.

Сказавши то тїтка Ґертруда встала і відійшла немов чогось пошукати в шафі, але в дїйстности, аби укрити своє зворушенє. По хвили була вже знов цїлком спокійна.

— Я би гадала — відозвала ся знову — що нехай би той молодий чоловік у нас бував. Також хотїлаб я запізнати ся з єго материю. Щож пан брат о тім гадає?

— Та нехай буває.

— Треба щоби молоді пізнали ся, а як сподобає собі одно другого, то...

— О перепрашаю, панї сестро, то ще на водї вилами писано. Від гостини до престола страшенно далеко. Впрочім дївчата наші такі молоді, що нема чим клопотати собі тепер голови.

— О всім треба гадати завчасу...

— Завчасу, а завчасно, то ріжниця.

— Може братови то не подобає ся, що лїсничий?

— О що то, то нї, панї сестро. Атже й я не на своїм а на чужім працюю і тим лиш від звичайного управителя відріжняю ся, що маю більше свободи. О тім нема бесїди, аби погорджував офіциялїстів; але бачиш, то ще дуже молодий хлопець.

— Тим лїпше.

— Незаможний, а може навіть бідний, з чогож удержить родину?

— Я чула, що панї Завадска має якийсь капіталик.

— Нехай єго має з Богом — сказав Борецкий встаючи — на мене час, мушу іти в поле, а панї сестра нехай собі робить як хоче, я здав на тебе права матери. Хлопець, як хоче, нехай буває; пізнаймо єго, пересьвідчим ся, що вартий, але наперед кажу, що послїднє слово полишаю собі і що нї до чого не зобовязую ся, нехай панї сестра уважає, до нїчого.

— Очевидно, уважаю і нїяких зобовязань не вимагаю, нїяких, пане брате. І я не в горячій водї купана, а коли хочу, аби хлопець бував, то лише тому, щоби єго пізнати. Купити не купити як то кажуть, але поторгувати.

На тім скінчила ся „конференция“ нана брата з панею сестрою. Пан Яцко пішов в поле, панї Ґертруда до своєї роботи і вже більше бесїди о тім не було.

Станислав приїздив від часу до часу, але досить рідко, не хотїв надуживати гостинности.

Панна Ґертруда познакомила ся з єго материю. Обі ті женщини, завзяті господинї, а віком майже собі рівні і виховані в однаких поглядах подружили ся в короткім часї, а як почали виводити свій рід і ріжні своящтва, то вкінци показало ся, що одна з другою коли не крівні то бодай дальше посвоячені, бо і в одній і в другій родинї стрічали ся подібні назвища.

Таке було відношенє між двором посесора в Березівцї а лїсничівкою на Майданї.

Дїд Власий додержав слова, яке дав панянції; поволїк ся на Майдан і не поминув лїсничівки, бо знав з досьвіду, що панї Завадска то женщина милосердного серця і що любить голодного накормити. Власий такі милосердні дїла цїнив найвисше і зачисляв їх до честнот найзвершенїйших. Зложив поклін від панянок з Березівки, попоїв до сита і повандрував домів ще за дня, аби назбирати грибів, котрих в лїсї було незвичайно богато.

По довгім снїданю в Березівцї і обильнім обідї в Майданї належалась єму справедливо добра вечеря, аби день був добре скінчений. Таку вечерю задумав приладити собі дома, в своїй дїдівскій буді з грибів.

Тогож самого вечера панї Завадска з сином були в Березівцї.

ГЛАВА VIII.

в котрій бесїда о драбинї символичній, о тім, як Хаскель Вітрак любив Михайла Рокиту, як Валентий Васонжек не найшов відповіди на одно

ніко де Франческо, чоловік літ 52 прийшов утомлений з поля і положив ся спочивати. Тогди приступила до него єго 21-літна донька Катерина і стрілила до него три рази з револьвера і убила на місци. Відтак закликала убийниця свої молодші сестри, 18-літну Вероніку і 12-літну Естеру та всі три сестри взяли тіло батька, з котрого ще кров лила ся, та сховали до шафи. Відтак перестелили постіль, щоби на ній слідів крови не було, змили підлогу і як би нічого не стало ся, взяли ся до звичайної роботи домашної. Але треба тут і то сказати, що старий Франческо мав любовницю, якусь Маріянну Роману, через котру стратив майже все своє майно і котра господарила в єго хаті як у себе дома. Коли незадовго по убийстві прийшла тота Маріянна, сестри сказали, що батька нема дома бо він перед годиною десь пішов. Настала наконець ніч і аж тогди взяв сестри убийниці великий страх; мов би всі чорти з пекла за ними гнали, бігли они до сусідного села до своєї тети, а тимчасом в хаті убитого порала ся єго любовниця. Пішла за чимсь до шафи, отвирає єї, дивить ся а там лежить труп Франческа. Она так перепудила ся, що мало що з розуму не зійшла, отворила вікно і стала кричати. На той крик збігли ся люди, дано знати жандармам і наконець арештовано убийниці. Они не випирали ся того, що змовили ся всі три і убили батька а Катарина додала: „Він розтратив весь наш маєток і збиткував ся над нами, длятого я єго застрілила“.

Штука, наука і література.

— **„Товариш“**, богато ілюстрований календар на 1902 р. вже вийшов і від нинішного дня буде розсилати ся. Треба поспішити ся з замовленєм, бо ся книжка розпочинає видавництво, якого у нас доси ще не було, а шкода би, як би хтось опісля не мав першого річника. — „Товариш“ то календар, якого в наших краєвих літературах доси ще не було. То книжка не лиш придатна для всіх, але конче потрібна, то книжка, котра буде служити не лиш на один рік. Самих ілюстраций має сей календар 70, а з того 24 карт звіздистого неба уложених так, що кождий хто лиш собі прочитає поясненє до них а подивить ся на карти, буде міг легко розпізнавати всі звізди на небі. Карти ті придатні вже на сей рік так само як і на кождий пнший. Дуже гарні суть ілюстрациї до війни Бурів з Англійцями і до хіньскої війни. Хто хоче мати добре і вірне понятє о Бурах та о їх геройскій війні, той знайде в „Товаришу“ не лиш дуже займаючий опис та коротку історию війни, але й дуже відповідні до того ілюстрациї. Але мабуть найбільша вага календаря в тім, що він подає способи як вибирати собі званє, як шукати і добивати ся якогось становиска. В розвідці „як вибирати собі званє“ подані способи і дороги, якими доходить ся до всіляких становищ в цивільнім стані і у войску. Годі нам тут описувати сей календар, а згадаємо ще про дуже поучаючу літопись історичну з гарними і дуже інструктивними ілюстрациями та про дуже займаючу літопись винаходів. Ряд житєписий визначнійших людий з портретами і дещо із замітнійших винаходів кінчить сей календар. Ціна календаря, в порівнаню до того, що він подає, єсть так низька, що кождий може легко собі той календар купити. Купити раз на рік за 1 К. книжку, з котрої можна мати ужиток і кільканайцять літ та лишити ще й дітем, то чей не богато. Посилати гроші і 10 сот. на почту під адресою: С. Горук, Львів, площа Домбровского число 1.

Господарство, промисл і торговля.

— **Ц. к. Дирекция зелізниць державних** оповіщує: Австро-угорско-баварский звязок зелізничий. З днем 1 падолиста 1901 увійде в житє нова тарифа часть II, зшиток 4, в котрій заміщено ціни єдиничні за перевіз дрібних посилок поміж стациями ц. к. австр. зелізниць державних і зелізниць приватних, позістаючих в заряді державнім (шляхи в Галичині і на Буковині) з одної, а стациями корол. баварских зелізниць держ. і зелізниці льокальної Аш-Росбах з другої сторони.

Австро-угорско-швайцарский звязок зелізничий. — З днем 10 жовтня 1901 входить в житє додаток V до части I, розділ А. тарифи.

Австро-угорско-французский звязок зелізничий. З днем 10 жовтня 1901 увійшов в житє додаток III до тарифи часть I розділ А.

Дня 1 жовтня с. р. отворено перестанок „Селле“ лежачий на шляху Унтер-Дравбурґ-Зелян в окрузі ц. к. Дирекциї зелізниць державних у Вілях для руху особового і обмеженого пакункового. Білети продає ся в господі п. Франца Скасси в Селле. Належитість за пакунки оплачує ся в стациї відбору.

Стацию Тріпіст лежачу на зелізници льокальній Новий-Двур-Бездрузіце в окрузі ц. к. Дирекциї зелізниць державних в Пільзні уряджену доси тілько для руху особового і пакункового, отворено дня 1 жовтня с. р. також для загального руху товарового.

Телеґрами.

Відень 16 жовтня. Вчера о годині $8^{1}/_{3}$ вечером від'їхав Цісар разом з дружиною окремим поїздом до Ґеделє. При кінци місяця Цісар прибуде до Відня і перебуде тут задушні дні; 2 падолиста прибуде Цісар назад до Ґеделє і перебуде там до дня 9 падолиста, аби взяти участь в завершеню будови костела на Фаворітен в дни 10 падолиста. Того самого дня верне Цісар до Ґеделє і перебуде там до кінця місяця.

Льондон 16 жовтня. Daily Mail доносить з Тегерану, що Анґлія проголосила свій протекторат над Ковейтом.

Севілля 16 жовтня. Вчера проходили стрейкуючі робітники улицями і допускали ся ріжних насильств; підпалено будинок уряду податкового. Проголошено стан облоги.

Льондон 16 жовтня. З Сімлї доносить Daily Mail, що прибув там висланник еміра Афґаністану, аби нарадити ся з індийским правительством.

Рим 16 жовтня. Аґентия Гаваса доносить з Неаполю, що в послідних 24 годинах не було ніякого нового случаю джуми.

Надіслане.

— **„З живого і мертвого“** новелї Евгена Мандичевского, дістати можна в руских книгарнях і у автора: площа Академична ч. 4 II. поверх, по ціні 1 Кор. за брошур. і 1 К 30 с. за оправлену книжочку.

правне питанє та як Ушер Енґельман очеркнув єство і велике значінє маленького слова „тьфу“.

Не кождому судило ся станути високо на тій земли; поминувши честь уродженя і причислюванє себе або ні до вибраного народу, доля уміщує людий на ріжних щеблях суспільної драбини в спосіб дуже примховатий. Драбина то висока, щеблів в ній множество, а кожде місто має свою окрему драбину.

Таке Чорноболото наприклад, хоч єсть лиш дрібною частиною сьвіта, однако творить само для себе сьвіт і має також свою драбину. На найвисших її щеблях, мов кури на сідалї, сидять і кивають ся в приємний спосіб учені, трохи низше великі богачі, купці, властителї домів, вельми поважані шинкарі, пречестні властителї склепів, красномовні фактори і чим раз низше, низше, аж до простих фірманів, аж до ремісників, котрих народна мудрість зачисляє до наймарнійших єств, говорячи, що коза не худобина, курка не птиця, а швець і кравець не чоловік...

Не на високім щеблі тої символичної драбини засів і Хаскель Вітрак з Вільшанки, простий сільский жид, трохи коровій, трохи ганделес і трохи капіталїст. Подій держав до спілки, гандлював по більшій части також до спілки, а на фінансові підприємства пускав ся найчастійше з чужими грішми.

Не можна сказати, що такий чоловік богато значить: без сумніву є то чоловік, але не особа. Мешкає на селї, далеко від великого збору, до місточка приїздить лиш на час осінних сьвят, не знає солодкого смаку розмов, які ведуть ся що день на ринку, в школі, в лазни і инших місцях публичних зборів, гандлює з людьми грубими, з хлопами і — з великим перепрошенєм — з сільскими бабами.

Розглянувши основно спосіб житя такого чоловіка, не можна єму ніяк дати високого місця на драбині, бо він трохи здичілий і не має цілком тої оглади, тої делікатної полїтури, яку має кождий постійний мешканець Чорного болота.

Хаскель розумів знаменито своє положенє, а треба єму признати, що не бунтував ся і не пхав ся в гору. Був то чоловік з природи згідливий, а о почести не богато дбав.

Нераз говорив, що волить малого рубля, як великий „гонір“, а три рублї волить як девять гонорів.

То найлїпший доказ, що чоловік відірваний від громади дичіє і тому істория Чорного болота не дає ні одного приміру, аби коли небудь який коровій, арендар, сільский крамар і взагалї сїльский жид вславив ся ученостию або красномовностию, аби з'умів повести дискусию, або розгризти тверду лупину глубокої гадки і добути з неї чільне зерно мудрости.

Звичайний коровій, чи хоч би продавав навіть сметанку, єсть лиш коровієм і не можна від него вимагати, аби був чим иншим, бо було би безглуздим вимагати від селедця, аби був надїваним щупаком.

Хаскель Вітрак бував в Чорнім болоті лиш о стілько, о скілько вимагали єго інтереси; не їздив там ніколи для приємности, ні в гостину до свояків, волів гандлювати, а треба єму то признати, що гандлював добре.

З кількох дохрестних сіл хлопи належали до него майже всі і з ходачковой шляхти дуже богато. Стало ся то до десятьох літ, а зробило ся так тихо, гладко і делікатно, що самі довжники не могли зміркувати, коли і як опинили ся в Хасклевій кишени.

В тім іменно штука.

(Дальше буде).

За редакцию відповідає: Адам Креховецкий

З друкарнї В. Лозиньского — під зарядом В. І. Вебера. (Телефона число 569).